تصوير ابو عبدالرحمن الكردي

پایه ی سوم ابتدایی

ارکان ایمان (۳)

سطح دو

تألیف : محمد خردو

بسم الله الرحمن الرحیم

پایه سوم ابتدایی

ارکان ایمان(۳)

تألیف : محمود خردو

سرشناسه	: خردو، محمود، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: ارکان ایمان (۳) پایه‌ی سوم ابتدایی/ تالیف محمود خردو؛ [زیر نظر] کمیته‌ی مکتب‌خانه‌های جنوب ایران؛ برنامه‌ریزی و نظارت بر تالیف گروه منهج کمیته‌ی مکتب‌خانه‌های جنوب ایران.
مشخصات نشر	: تهران: مردم سالاری، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۶ ص.: مصور.
شابک	: ۵۵۰۰ ریال: 978-600-5339-04-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: ایمان (اسلام)-- اهل سنت
موضوع	: ایمان (اسلام) -- احادیث اهل سنت
موضوع	: اهل سنت -- عقاید
شناسه افزوده	: شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها
شناسه افزوده	: شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها. گروه منهج
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ۴الف۳۶خ/BP۲۳۵
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۴۶۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۱۷۱۸۶

نام کتاب : ارکان ایمان (۳)

ناشر : مردم سالاری

مولف : محمد خردو

طراح و صفحه آرا : نشر احسان

نوبت چاپ : اول ۱۳۸۹

شمارگان : ۵۰۰۰ جلد

قیمت : ۵۵۰۰ ریال

شابک : ۸-۰۴-۵۳۳۹-۶۰۰-۹۷۸

((بر اساس منابع اهل سنت))

حق چاپ محفوظ می باشد

آنچه در این شماره می خوانیم

مقدمه.. ۴
درس اول ......تعریف عقیده.. ۵
درس دوم ..... نامها و صفتهای نیکوی خداوند........................... ۶
درس سوم .....فرشتگان.. ۸
درس چهارم ...کتابهای آسمانی.. ۱۰
درس پنجم .... پیامبران... ۱۲
درس ششم .... قیامت.. ۱۴
درس هفتم .... سرنوشت.. ۱۶
درس هشتم....بهشت و جهنم... ۱۸

مقدمه

﴿ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ٱلْكِتَٰبَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُۥ عِوَجَا ۜ (١)
قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ
يَعْمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا (٢) ﴾ (کهف: ۲و ۱)

همکار عزیز آن چه پیش رو دارید کتاب ماده‌ی ارکان ایمان (۳) از سری کتابهای کمیته‌ی مکتب خانه‌های جنوب است که برای سطح دو (سوم ابتدایی) تهیه و تنظیم گردیده است.

موضوعات درس ها با توجه به دستور کار ارائه شده از سوی کمیته تعیین گردیده و سعی شده است حتی الامکان تمامی موارد خواسته شده رعایت گردد.

این جزوه شامل هشت درس می باشد که در هر درس به کلیات اشاره شده و معلم مربوطه می تواند با توجه به شرایط کلاس و محیط خود در مورد جزئیات آن توضیح مناسب ارائه نماید.

در پایان امیدواریم این تلاش متواضعانه مورد قبول و رضایت همگی، معلمین و دانش‌آموزان عزیز قرار گیرد، و خدمتی باشد به فرهنگ قرآن در جامعه.

ضمن این که از تمامی خوانندگان خواهشمندم نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را برای بهتر شدن این جزوه برای این جانب ارسال نمایند.

وفق الله الجمیع لما فیه رضاه

﴿ فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴿۱۹﴾ ﴾ [محمد:۱۹]

«بدان که هیچ فرمانروا و فریادرس و قانون گذار بحقی جز الله نیست»

تعریف عقیده

به باورها و تصوراتی که انسان نسبت به آفریننده‌ی خود و برنامه‌ی کلی او (اسلام) پیدا می‌کند، عقیده می گویند.

مهمترین قسمت در عقیده، باور کامل داشتن به وجود خداوند است.

ما، خداوند را تنها آفریننده، روزی دهنده، مالک، صاحب اختیار، و تنها فرمانروا و فریادرس حقیقی می دانیم.

خداوند قبل از هر چیز وجود داشته و بعد از هر چیز نیز موجود خواهد بود.

هر کس خداوند را این‌گونه بشناسد، «موحد» است.

کار در خانه

۱- عقیده را تعریف کنید.

۲- مهمترین قسمت عقیده چیست؟

﴿ وَلِلَّهِ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰ فَٱدۡعُوهُ بِهَاۖ ﴿١٨٠﴾ ﴾ [اعراف: ۱۸۰]

«و خداوند دارای نامهای نیکویی است، پس او را با آنها بخوانید»

نامها و صفت های نیکوی خداوند

در زمان رسول اکرم ﷺ گروهی از یهودیان در مدینه زندگی می کردند. روزی از روزها رسول خدا ﷺ برای انجام کاری به محله‌ی ایشان رفت، و در آنجا زیر سایه‌ی دیوار بلندی نشست. و با عده‌ای از بزرگان یهود مشغول صحبت شد. در این موقع یهودیان برای کشتن ایشان نقشه‌ای کشیدند. و گفتند: حالا که محمد خودش به محله‌ی ما آمده، از بالای این دیوار سنگ بزرگی را بر سرش می اندازیم تا بمیرد و از دستش راحت شویم.

در این موقع که آنها مشغول اجرای نقشه ی شان بودند، خداوند - که از همه چیز و همه کس با خبر است - پیامبرش را با خبر ساخت. و ایشان فوراً از آنجا بلند شدند و به محله‌ی مسلمانان رفتند و با همکاری یارانشان آن یهودیان خائن را تنبیه سختی کردند.

چه کسی غیر از خداوند از نقشه‌های یهودیان آگاه بود؟ چه کسی غیر از خداوند می توانست به این زودی پیامبرش را با خبر سازد؟ خداوند از حال همه با خبر است. وقتی دو نفر با هم در گوشی صحبت کنند، خداوند سومی آنها خواهد بود. هرگاه مردم در مورد کاری آشکارا و چه پنهان سخنی گویند خداوند کاملاً با خبر است. و همه را می شنود. خداوند همه‌ی بندگانش را در هر وضعیتی می بیند و کار هیچ کس از چشمش به دور نمی ماند. باید باور داشته باشیم که خداوند علیم (بسیار دانا) و خبیر (بسیار آگاه) است.

و همچنین اعتقاد داشته باشیم که خداوند سمیع (بسیار شنوا) و بصیر (بسیار بینا) است.

کار در کلاس

۱- علت مخالفت یهود با پیامبر را از معلم خود جویا شوید.

کار در خانه

۱- چهار صفت دیگر از صفات خدا را بیان کنید.

﴿ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ جَاعِلِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُو۟لِىٓ أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ ﴿١﴾ ﴾ [فاطر:۱]

« ستایش خدایی را که پدید آورنده‌ی آسمانها و زمین است. و فرشتگان را پیام آورانی با بالهای دو تا دو تا و سه تا سه تا و چهار تا چهار تا قرار داده است.»

فرشتگان

دومین قسمت مهم که باید در زندگی به آن اعتقاد داشته باشیم، این است که متوجه باشیم خداوند انسانها را بیهوده نیافریده است و آنها را در دنیا تک و تنها نگذاشته، بلکه کسانی را برای هدایت آنها برگزیده است. به این فرستادگان خداوند که برنامه های خدا را برای اهل زمین می آورد، پیامبر می گوییم.

خداوند پیامهای خود را به وسیله‌ی نوع خاصی از آفریده هایش به پیامبران می رساند.

به این نوع آفریده ها فرشته می گوییم.

فرشتگان از نور آفریده شده‌اند، آنها هرگز گناه نمی کنند.

فرشتگان تمام کارهایی که خداوند به آنها واگذار می کند را به خوبی انجام می دهند و هیچ وقت خسته نمی شوند.

اسامی بعضی از فرشتگان و کارهای آنها:

۱-جبریل: کارش آوردن پیامهای خداوند برای پیامبران و کمک به آنهاست.

۲-اسرافیل: کار او دمیدن در شیپور است که با به صدا در آمدنش قیامت بر پا می شود.

۳-کرام الکاتبین: کار آنها یادداشت کردن تمام کارهایی است که انسان انجام می دهد.

۴- حاملان عرش: کار آنها نگهبانی و پاسبانی از عرش خداوند است.

به کرسی فرمانروایی خداوند«عرش» می گویند.

۵- رضوان: او نگهبان و مسئول بهشت است.
۶- مالک: او نگهبان و خزانه دار جهنم است.
۷- ملک الموت: کار او دریافت کردن روح انسان پس از مرگ و تحویل دادن آن به مسئولین است.

کار در کلاس

۱- به نظر شما فرق فرشته با انسان چیست؟
۲- ملک الموت پس از قبض ارواح، آن را به چه کسانی تحویل می دهد؟

کار در خانه

۱- فرشته را تعریف کنید.
۲- سه ویژگی از ویژگی های فرشته را بنویسید.
۳- نام چهار فرشته با فعالیت آنها را بگوئید.

درس ۴

﴿وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمُهَيْمِنًا ﴿٤٨﴾﴾ [مائده:۴۸]

«و کتاب را به حق و موافق و تأیید کننده کتابهای پیشین و شاهد و حافظ آنها بر تو نازل کردیم.»

کتابهای آسمانی

خداوند بوسیله‌ی فرشتگان پیامها و دستورات خود را که به کتابهای آسمانی معروفند برای انسانها فرستاده است.

ما باور داریم که کتابهای پیامبران شامل فرمانهای خداست و همه‌ی آنها را قبول داریم.

اسامی بعضی از کتابهای آسمانی و پیامبران آورنده‌ی آنها:

قرآن که بر محمد نازل شده.

تورات که بر موسی نازل شده.

زبور که بر داوود نازل شده.

انجیل که بر عیسی نازل شده.

به نظر ما در حال حاضر همه‌ی این کتابها از بین رفته و دیگر وجود ندارند. زیرا زمان زیادی بر آنها گذشته و پیروان آنها از این کتابها مواظبت نکرده‌اند.

تنها کتابی که از میان کتابهای آسمانی برای همه‌ی بشریت نازل شده و تا قیام قیامت پا بر جای می ماند، قرآن است.

قرآن معجزه‌ی رسول خدا محمد است. که طی ۲۳ سال بر ایشان نازل شده. قرآن سرچشمه‌ی هدایت و کامل‌ترین برنامه‌ی زندگی انسانها است.

کار در کلاس

۱- موضوعاتی که قرآن به آن می پردازد را با همکاری معلّمتان بنویسید.

۲- چهار سوره از سوره‌های قرآن را از حفظ و با صدای بلند بخوانید.

کار در خانه

۱- خداوند به وسیله‌ی چه کسانی دستوراتش را برای انسان می فرستد و این دستورات و پیامها به چه معروفند؟

۲- تورات و زبور بر چه کسانی نازل شده و معجزه‌ی رسول خدا ﷺ را نام ببرید؟

۳- قرآن در مدت چند سال بر پیامبر اکرم ﷺ نازل شده است؟

﴿ رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ﴿١٦٥﴾ ﴾ [نساء:۱۶۵]

«ما پیامبرانی مژده‌رسان و بیم دهنده‌ای فرستادیم، تا بعد از آمدنشان برای مردمان حجت و دلیلی بر خدا باقی نماند.»

پیامبران

پیامبران رهبران و راهنمایان بشر هستند، آنها پیامهای خداوند را به انسانها می رسانند، تا آنها را از تاریکی نجات دهند.

خداوند پیامبران زیادی را برای هدایت انسانها فرستاده است. بعضی از آنها فقط برای قوم خاص و در یک منطقه محدود فرستاده شده‌اند مانند: هود، شعیب و صالح.

تنها محمد ﷺ برای تمامی انسانها فرستاده شده، و رسالتش جهانی است. لذا تمامی اهل جهان باید به ایشان ایمان بیاورند.

کارهای پیامبر:

- دریافت کردن پیامهای خداوند (وحی) به طور کامل.
- رساندن این پیامها به مردم به طور کامل.
- عمل کردن به این پیامها به طور صحیح، تا این که الگوی مردم باشند و آنها بدانند چگونه کار کنند.
- عمل به دستورات پیامبر و پیامهای خداوند را «عبادت» می گویند. خداوند ما را برای عبادت خود آفریده است.

نام همه‌ی پیامبران و تعداد آنها برای ما مشخص نیست. ولی ما به همه‌ی آنها ایمان داریم و همه را از جانب خداوند می دانیم.

ایمان به پیامبران از مهمترین اعتقادات ماست.

اسامی بعضی از پیامبران و نام قومها و پیروانشان

۱- هود — به سوی قوم عاد در سرزمین احقاف

۲- صالح — به سوی قوم ثمود در سرزمین حجر

۳- شعیب — به سوی اهل مدین

۴- داوود — به سوی بنی اسرائیل

۵- سلیمان — به سوی بنی اسرائیل

کار در کلاس

۱- در مورد پیامبر سلیمان چه می دانید؟

۲- با کمک دوستانتان نام چند پیامبر دیگر را بیابید و بنویسید.

کار در خانه

۱- کارهای پیامبران را بنویسید.

۲- تنها پیامبری که برای همه‌ی عالمیان فرستاده شده کیست؟

۳- عبادت را تعریف کنید.

۴- نام سه پیامبر همراه با سرزمین آنها را بنویسید.

﴿ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ
وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ ﴾ [ابراهيم:۴۸]

« روزی که زمین به زمین دیگری و آسمانها به آسمانهای دیگری تبدیل می شوند و در پیشگاه خداوند یگانه مسلط حاضر می شوند.»

قیامت

خداوند انسانها را بیهوده و بی هدف نیافریده است. ما اعتقاد داریم که خداوند به همه‌ی انسانها قدرت انتخاب راه خوب یا بد را داده است. ما معتقدیم خداوند در روزی که شکی در آن نیست از همه‌ی ما خواهد پرسید؛ از این قدرت انتخاب چگونه استفاده کرده‌ایم. ما باور داریم که در جهانی غیر از این جهان نتیجه‌ی تمام اعمال و سخنان خود را خواهیم دید.

ما می دانیم که اگر جهان دیگری پس از این جهان وجود نداشته باشد تمامی کارهای ما بدون نتیجه خواهد ماند. اعتقاد به روز قیامت به انسان انگیزه می دهد، تا زندگی اش هدفمند شود.

کار در کلاس

۱- با همکاری معلمتان چهار فایده‌ی دیگر برای اعتقاد به قیامت بنویسید.

کار در خانه

۱- اعتقاد به روز قیامت چه فایده‌ای دارد؟
۲- دو مورد از اعتقادات ما نسبت به قیامت را بنویسید.

﴿ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَـٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَـٰدَةِ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ ﴾ [جمعه:۸]

«سپس به سوی کسی برگردانده می شوید که از پنهان و آشکار آگاه است.
پس شما را از آن چه کرده‌اید با خبر می گردانیم»

سرنوشت

خداوند آفریدگار همه‌ی انسانها ست، و آشکار و پنهان زندگی ما را می داند.

خداوند می داند که سرانجام هر انسان چه خواهد شد.

خداوند می داند ما در زندگی این دنیا چگونه رفتار می کنیم.

ما باور داریم که خداوند از همه‌ی خوبیها یا بدیهایی که به ما می رسد آگاه است.

ما معتقدیم اگر خداوند بخواهد به کسی خوبی برسد، هیچ موجودی نمی تواند مانع او شود. و اگر بخواهد به کسی بدی برسد هیچ کس مانع او نیست.

سرنوشت همه‌ی انسانها در دست خداست.

خداوند تعیین می‌کند که چه کسی به بهشت و چه کسی به جهنم می رود.

وظیفه‌ی ما این است که تا می توانیم کارهای خوب انجام دهیم، و از بدیها دوری کنیم.

باید به همان اندازه که به رحمت خدا امید داریم همان اندازه هم از عذاب خدا بترسیم.

عقیده‌ی ما این است که اگر خدا رحمتش را شامل حال ما نکند هیچ کسی حتی بهترین انسانها هم به بهشت نخواهند رفت.

کار در کلاس

۱- از معلّمتان بپرسید: چرا باید امید به رحمت و ترس از عذاب خداوند یکسان باشد؟

۲-به کمک معلّم خود در مورد رابطه‌ی اعمال و رحمت تحقیق کنید و بگوئید که انسانها به سبب رحمت وارد بهشت می‌شوند یا اعمال؟ با دلیل.

کار در خانه

۱- دو مورد از دانسته های خداوند در مورد ما را بنویسید؟

۲- آفریده‌گار انسانها و مخلوقات چه کسی است؟ و چه کسی پیدا و پنهان ما را می داند.

﴿فَمَن زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ﴿۱۸۵﴾ [آل‌عمران:۱۸۵]

«پس هر که از آتش دوزخ دور شد و به بهشت برده شد یقیناً رستگار شده است.»

بهشت و جهنم

هر انسانی پس از معلوم شدن سرنوشتش یا به بهشت فرستاده می شود یا به جهنم.

بهشت جایگاه مؤمنان و پرهیزکاران و جهنم منزلگاه کافران و بدکاران است.

خداوند قبل از آفرینش انسانها بهشت و جهنم را آفریده و آماده نموده تا هر زمان اراده کند اهل هر کدام را به آن داخل کند.

همه‌ی انسانها چه خوب و چه بد حداقل برای چند لحظه عذاب جهنّم را تجربه می کنند و سپس اهل ایمان با عبور از پل صراط - که بر روی جهنم قرار دارد و به بهشت ختم می شود - به سلامت داخل بهشت خداوند می شوند.

به عقیده ما هیچ انسان مؤمنی - هر چه قدر گنهکار باشد - برای ابد در جهنم نمی ماند. ما یقین داریم که وعده‌ی خدا در مورد بهشت و جهنم حتماً تحقق می یابد. یقین و باور داشتن به حقانیت بهشت و جهنم جزء عقیده‌ی ماست.

کار در کلاس

۱- نظر خودتان را در مورد بهشت و جهنم با همکلاسی هایتان در میان بگذارید و در این مورد بحث کنید.

۲-با کمک مدرس خود سه ویژگی از ویژگیهای بهشت و جهنم را بیابید.

کار در خانه

۱- بهشت و جهنم چه وقت آفریده شده‌اند؟

۲- پل صراط چیست؟

۳- تحقیق کنید: چرا خداوند بهشت و جهنم را آفریده است؟